

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 43 (1594)

2018. gada 30. oktobrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2018. gada 43. nedēļā Latvijā

2018. gada 43. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 66 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	40. ned.	41. ned.	42. ned.	43. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1110,5	976,9	1005,2	1025,9	2,1
	0-4	5185,3	4993,5	5285,2	5314,7	0,6
	5-14	2872,0	2944,1	2881,2	2297,1	-20,3
	15-64	713,4	545,8	565,9	623,7	10,2
	65 un >	246,0	187,8	212,9	239,8	12,7
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	15-64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	28,1	31,8	32,1	16,4	-48,9
	0-4	31,8	80,8	77,5	0,0	-100,0
	5-14	29,5	29,6	74,8	18,7	-75,0
	15-64	29,8	32,5	28,1	19,4	-31,1
	65 un >	20,5	15,2	9,7	10,4	7,8

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 43. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju nedaudz palielinājusies (par 2,1%), vidēji reģistrēti 1025,9 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (42. nedēļā – 1005,2 gadījumi uz 100 000 iedz.).

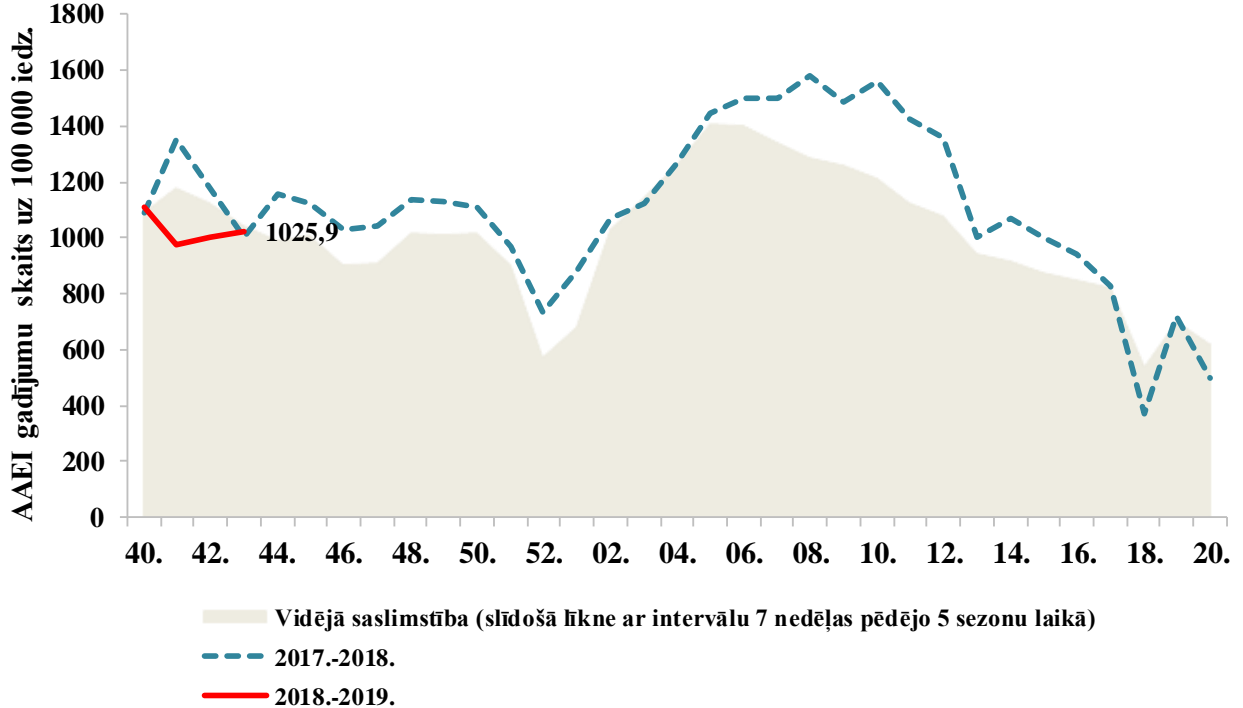
Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 43. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 48,9, vidēji reģistrēti 16,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (42. nedēļā – 16,4 gadījumi uz 100 000 iedz.).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

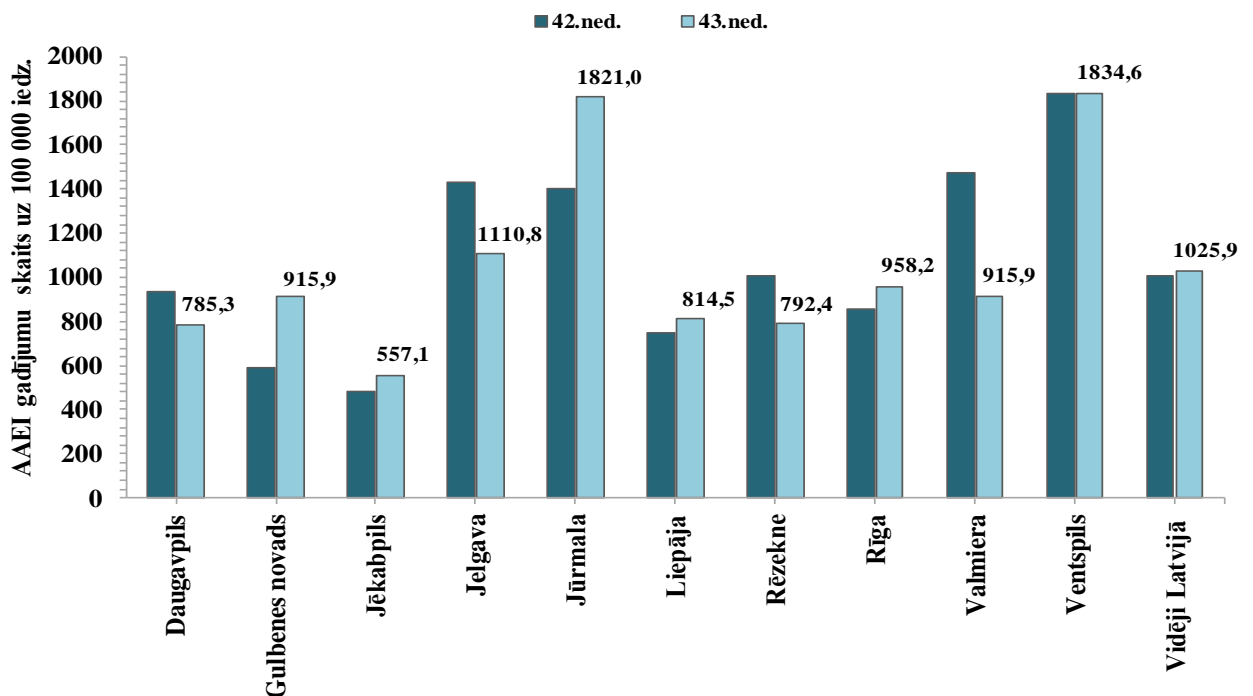
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2018. gada 43. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos bijusi līdzīga iepriekšējās 2017.–2018. gada sezonas 43. nedēļas un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem attiecīgajā laika periodā.

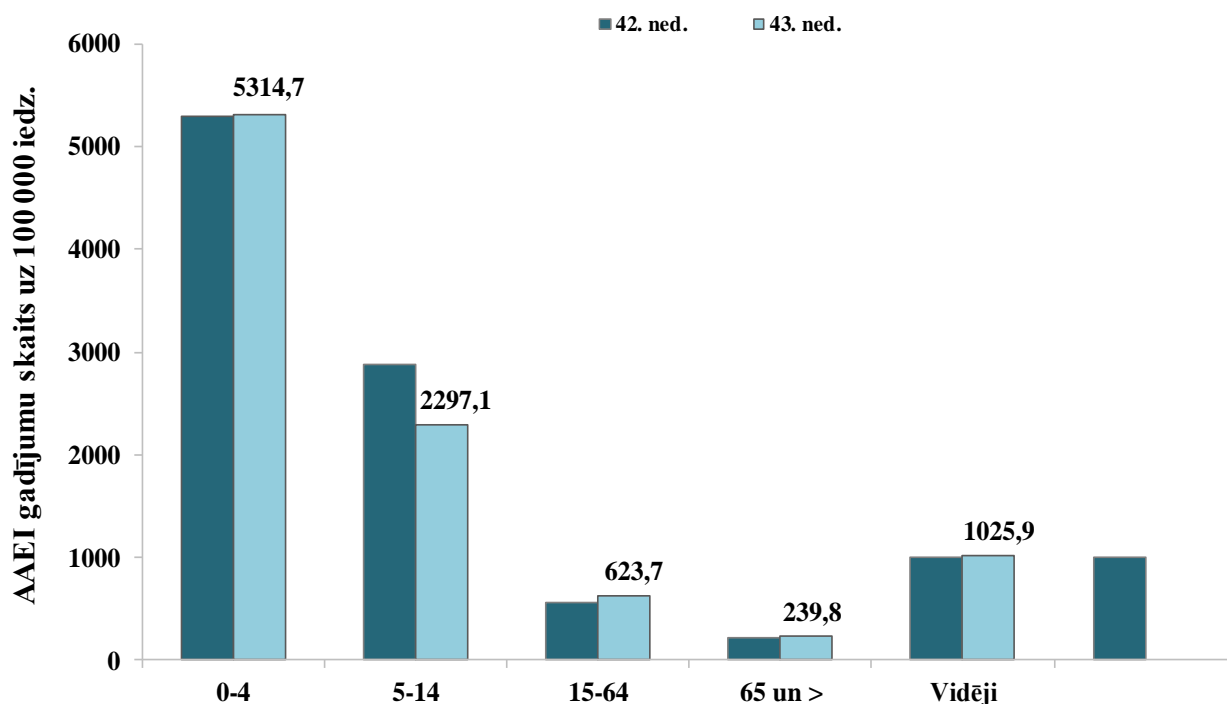
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 43. nedēļā tika reģistrēta trijās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām – Ventspilī, Jūrmalā un Jelgavā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies piecās administratīvajās teritorijās – Gulbenes novadā, Jūrmalā, Jēkabpilī, Rīgā un Liepājā.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 43. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (5314,7 gadījumi uz 100 000 iedz.).

Par stacionāriem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

Par stacionāriem pacientiem gripas un gripas pneimonijas gadījumos 40.–43. nedēļā 11 slimnīcas, kuras ir iesaistītas 2018.–2019. gada gripas monitoringā, nav ziņojušas.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2018. gada 43. nedēļā vispārējās izglītības iestādēs bija rudens brīvlaiks.

Monitoringa pilsētas / nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	91,8	93,8	94,4	92,1	86,9	94,5	93,9	91,6	95,5	94,1	92,7
41.	92,9	94,0	96,6	92,8	88,9	95,5	90,9	91,8	81,7	93,5	92,5
42.	94,3	91,7	94,4	95,6	88,2	94,5	93,9	92,0	91,4	93,2	93,0
43.	Brīvlaiks										

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestādes 43. nedēļā (ceturtdien) apmeklēja vidēji 69,3% bērnu, kas ir par 11,0% mazāk nekā iepriekšējā nedēļā. Viszemākais pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Jūrmalā (63,9%), Gulbenes novadā (64,8%) un Jelgavā (64,9%). Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējuma samazinājums galvenokārt saistīts ar brīvlaiku vispārējās izglītības iestādēs.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	73,8	82,0	77,6	77,7	83,7	83,1	84,6	75,6	76,7	76,9	77,4
41.	72,8	82,0	80,7	80,3	79,3	78,6	84,9	89,1	80,0	75,5	79,8
42.	76,5	86,7	83,8	75,5	67,3	75,7	82,7	88,5	86,7	77,9	80,3
43.	71,2	64,8	64,9	65,3	63,9	66,5	83,1	71,7	66,7	67,3	69,3
Salīdzinājumā ar 42. nedēļu (±)	-5,2	-21,9	-18,9	-10,2	-3,4	-9,2	0,4	-16,8	-20,0	-10,6	-11,0

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2018. gada 43. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) Nacionālā referenes laboratorijā tika izmeklēti 66 klīniskie paraugi elpceļu infekciju diagnostikai, no tiem vienā paraugā noteikts *A tipa* gripas vīruss.

No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk noteikti rinovīrusi (16) un adenovīrusi (10), kā arī enterovīrusi (5), respiratori sincitiālie vīrusi (2), paragripas II tipa vīrusi (2) un paragripas II tipa vīruss (1).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneimovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	RSV pozitīvo paraugu īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
Kopā	203	1	0	1	2	0	3	2	12	47	0	4	1	22	95	46,8	0,5	1,0

Secinājumi

2018. gada 40.–43. nedēļā monitoringa iesaistītajās ģimenes ārstu praksēs gripas gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās ģimenes ārstu praksēs AAEI gadījumos bijusi līdzīga iepriekšējo sezonu vidējiem rādītājiem šajā laika periodā. Visaugstākie saslimstības rādītāji tika reģistrēti bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos kopš gripas monitoringa sākuma (2018. gada 40. nedēļa) slimnīcas nav ziņojušas.

SIA RAKUS LIC Nacionālā referenes laboratorijā 2018. gada 43. nedēļā noteikts pirmais šajā sezonā *A tipa* gripas vīruss. No citiem respiratoriem vīrusiem visbiežāk bija noteikti rinovīrusi un adenovīrusi.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

2018. gada 42. nedēļā gripas aktivitāte Eiropas reģionā kopumā bijusi zema, deviņas valstis informēja par sporādisku gripas izplatību (Azerbaidžāna, Slovākija, Lietuva, Dānija, Norvēģija, Zviedrija, Somija, Francija un Lielbritānija (Anglija, Skotija un Ziemeļīrija)).

Gripas uzraudzības tīklā bija pārbaudīti 429 klīniskie paraugi, no tiem septiņos paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (4 – *A/H1N1pdm09* un 3 – *A/H3N2*).

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	2018. gada 42. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	7	100,0	8	66,7
<i>A(H1N1)pdm09</i>	4	57,1	4	50,0
<i>A(H3N2)</i>	3	42,9	4	50,0
<i>B tipa</i> gripa	0	-	4	33,3
<i>B/Yamagata</i> līnija	0	-	2	100,0
Nav noteikta līnija	0	-	2	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	7 (429)	1,6	12 (1200)	1,0

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus uzraudzības tīkla bija noteikti 86 gripas vīrusi, no tiem 69 (80,2%) *A tipa* (8 – *A/H1N1pdm09*, 14 – *A/H3N2* un 47 netipēti) un 17 (19,8%) *B tipa* gripas vīrusi (līnija nav noteikta).

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	2018. gada 42. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	69	80,2	175	81,0
<i>A(H1N1)pdm09</i>	8	36,4	27	39,7
<i>A(H3N2)</i>	14	63,6	41	60,3
A netipēts	47	-	107	-
<i>B tipa</i> gripa	17	19,8	41	19,0
<i>B/Victoria</i> līnija	0	-	0	-
<i>B/Yamagata</i> līnija	0	-	2	-
Nav noteikta līnija	17	-	39	-
Noteikts kopā	86	-	216	-

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Par smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību

2018. gada 42. nedēļā 10 valstis, kuras veic SARI uzraudzību, informēja par 610 SARI gadījumiem. Nevienā no 113 laboratoriski izmeklētajiem paraugiem gripas vīrusi nebija noteikti.

Kopumā kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) bija ziņots par 1500 SARI gadījumiem. No 1498 gadījumiem, kuros bija zināms pacientu vecums, 61% pacientu bija 0–4 gadu vecuma grupā un 22% pacientu bija 15–64 gadu vecuma grupā.

Laboratoriski apstiprinātie gripas gadījumi intensīvās terapijas nodaļās

2018. gada 42. nedēļā Lielbritānija ziņoja par vienu stacionēto pacientu intensīvās terapijas nodaļā (ITN), kuram bija apstiprināta *A tipa* gripa.

Laboratoriski apstiprinātie gripas gadījumi citās slimnīcu nodaļās

2018. gada 42. nedēļā par laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem citās slimnīcu nodaļās valstis nav ziņojušas.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2018. gada 42. nedēļā 20 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis, kuras piedalās projektā EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ziņoja par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Projektā iesaistītajās valstīs kopējās mirstības rādītāji bija atbilstoši kopējās sagaidāmās mirstības līmenim šajā laika periodā.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē. PVO globālā tīkla informācija 15.10.2018.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Kopumā gripas aktivitāte Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs samazinājās, taču Dienvidāfrikas valstīs joprojām gripas pozitīvo paraugu īpatsvars bija augsts. Austrālijā un Jaunzēlandē gripas aktivitāte saglabājās zemā līmenī. Lielākajā daļā Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte saglabājās starp-sezonu līmenī. Dažas Dienvidēiropas un Dienvidaustrumāzijas valstis ziņoja par gripas pozitīvo paraugu skaita pieaugumu. Visā pasaulē pārsvarā noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 95 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2018. gada 17. septembra līdz 30. septembrim (2018. gada 12. oktobra dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 58 772 paraugi, no tiem 2 124 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 1 789 (84,2%) noteikti *A tipa* un 335 (15,8%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 1 051 (74,0%) bija tipēts kā *A/H1N1pdm09* un 369 (26,0%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 51 (49,0%) piederēja *B-Yamagata* līnijai un 53 (51,0%) *B-Victoria* līnijai.

Informācija par gripas izplatību dažādos pasaules reģionos ir pieejama PVO vietnē: http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-līdzīgs**
- *B/Colorado/06/2017- līdzīgs (B-Victoria/2/87 līnija)**

Četrus-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)*

* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem; *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs* vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)-līdzīgu* vīrusu, savukārt *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs* vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017-līdzīgu* vīrusu (*B/Victoria/2/87 līnija*).

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-līdzīgs;*
- *B/Colorado/06/2017-līdzīgs (B/Victoria/2/87 līnija)*

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trīs minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

- *B B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)*

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2018.–2019. gada AA EI un gripas monitoringa 2018. gada 43. nedēļā datus sniedza:

- 66 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 103716 – 5,4% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 36 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.